

NATEČAJ

PRIPOVEDI

IZ

MOJE

KNJIŽNICE

*S
T
O
P
I
N
J
E*

Avtor: Pia Arzenšek

STOPINJE

Nostalgični spomini in razmišljanje o širnem svetu knjižnice

Tri botre lisičice, Moj dežnik je lahko balon, Dvanajst slonov ... , Pika Nogavička, ...vonj po knjigah, kartončki, slikanice, barvne ilustracije (estetskost Jelke Reichman), ... ure pravljič ... vse naštetu in še veliko več so prvi spomini na knjižnico, kamor sem stopila z majhnimi koraki, kot otrok.

Tako so bile prve stopinje v knjižnici majhne, saj segajo že v otroško obdobje pred vstopom v šolo. Bilo je tudi prvo srečanje z drugačnim mišljenjem in pogledom na svet, z zunanjim svetom in odmikom od sebe, torej prvo srečanje s knjigo, ki je prebujala domišljijo in bogatila z besednim zakladom ter z estetskostjo prijaznih obrazov otrok. Kasneje je bilo branje vse globlje, resnejše in lahkotnost barvnih ilustracij je izginjala. Prešlo je v mladinsko in nato odraslo književnost, črno-bel svet, obvezno-neobvezno, strokovno-ljubiteljsko oz. tisto, ki vzbuja zanimanje, interes. Od predstavniških zunanjih ilustracij se je obrnilo v lastne abstraktne žive podobe. Tako se je zunanji otroški pogled preusmeril v notranjo misel, smisel, podobo. Knjižnica me je tako presunila, navdihnila, da sem jo prenesla tudi domov v obliki igre. Izdelala sem kartončke, jih namestila v knjige ter nato »izposojala« in »vračala« namišljenim osebam. Tako je knjižnica že v otroštvu imela pomembno mesto.

Vselej knjige v knjižnici niso le predmeti, zloženi na polici, temveč bogata zbirka izpovedi avtorjev, spominov, sanj oz. znanstvenih dognanj, preučevanj ter zbirka, ki prinaša radovednost, odgovore, poučuje in spodbuja k mišljenju. Velikokrat sem ostala brez besed, dobesedno brez besed, saj so besede sestavljale stavke in ti povedi, poglavja, strani, liste in naposled knjige, ki so polnile police knjižnic. Zato je čas v knjižnici velikokrat tekel tako hitro, da so minile ure, ko sem knjižnico le zapustila, saj so nastajala ob prebiranju nova vprašanja, novo zanimanje za različne publikacije. Takrat sem imela velikokrat željo, da bi se čas ustavil, in bi lahko vse, kar sem želela, pregledala. Vendar tudi v takšnem primeru ne bi uspelo, ker je izbire in interesov veliko. Bilo je kot v prostoru brezmejne svobode besed, ki torej nima omejitve, saj knjižnica razpolaga z množico knjig, revij

Tako je knjižnica učila tudi samoomejitve, saj je potrebno najti kriterije, po katerih boš iskal in izbral literaturo, sicer lahko tam prespiš oz. se tja preseliš ali si v kaotičnem svetu, neorientiran. Knjižnica nudi v turbulentnem času, ko vsem primanjkuje časa, saj ves svet hiti, četudi ni znano kam in bi vsi radi vse, prostor, kjer s knjigo pomaga ustaviti se in umiriti se ter poglobiti se v notranjost, tako sebe kot misli. Velikokrat namreč zaradi časovne stiske življenje poteka površinsko, rutinsko, avtomatično, kar sicer olajša življenje, saj ni prisoten miselni proces, vendar takšno kontinuirano življenje lahko prinaša tudi vprašanje o smislu življenja.

Knjižnica s pravili uči tudi o bontonu, odnosu do drugih, saj je potrebna tišina ali tih govor, da se ne moti drug drugega. Ima tudi sicer kazni s plačilom opomina v kolikor ne vrneš/podaljšaš. Vendar je včasih nemogoče ob številnih obveznostih ... in bi morda bil daljši rok ali prvi opomin brez plačila, bolj pravični, pošteni, prijazni pristop do uporabnika. Toda o tem le razmislek zase. Takrat, ob morebitnem plačilu opomina, je sicer kratkotrajna jeza na knjižnico in na sebe. Vendar kmalu pozitivna stran knjižnice pretehta plačilo in predvsem misel na rok vrnitve/ podaljšanje, da se le ne izmuzne.

Knjižnica je tako bila in bo prostor, kjer so zložene besede in slike v knjigah, obenem pa tudi prostor, kjer sem prvič pristopila k računalniku in pridobivala številne informacije. Spominjam se dogodka, še pred tem, ko so stopili računalniki v javne ustanove, ko sem iskala v knjižnici, v knjigah, odgovore na iskane vsebine v križanki in rešitve nato odposlala ter dobila glavno nagrado križanke. Da, knjižnica mi je takrat pomagala pri prejemu nagrade.

Knjižnica je predvsem med šolanjem in študijem prevzela tudi vlogo »dnevne sobe«. Bila je pomemben vir informacij, pisnih gradiv v času mature, diplome in magisterija. V njej je bilo čutiti spopad besed kot najmočnejši argument. Različne knjige, znanstveni članki, različni pogledi na svet so večali širino, perspektivo pogleda na svet in me polnili z znanjem, odkritji. Bila je tudi prostor, kjer sem se ob mrzlih zimah grela s knjigo ali revijo in med poletjem ohladila.

Knjižnica bo zame ostala tudi prostor zavetja, ohranjanja stabilnosti, varnosti, saj se vanjo lahko zatečem po konstruktivno pomoč, po tolažbo. Kako? Z vsebinami, ki opisujejo podobne primere, s poučnimi nasveti v knjigah, z izbranimi verzi ali prozo, ki seže v globino, z mislijo na varen prostor brez ogrožanja, stresa ter prostor miru in tišine.

Knjige z mislimi in besedami ter ilustracijami za otroke so varovane na policah s strani knjižničarjev, podobno kot varuške, vzgojitelji/ce v vrtcih. Hkrati knjižničarji varujejo tudi mladinsko ter odraslo književnost in usmerjajo, pomagajo pri izbiri ali iskanju določenih del ter omogočajo varno točko otrokom, če jo le-ti potrebujejo. Tako imajo knjižnice tudi dobrodelno »noto«, družabno, prinašajo prijaznost, polepšajo, obogatijo dan.

Knjižnica kot prostor stabilnosti se izraža v in na knjigah. Nekatere od njih so namreč ostale v isti tudi zunanji podobi in prvotni, avtentični/unikatni obliki, kar navdaja z nostalgijo, varnostjo, medtem ko se nekatere knjige spreminjajo v zunanji obliki, prihajajo nove, tako kot se nekateri ljudje, generacije spreminjajo, svet se spreminja ... knjižnica pa ostaja in z njo zapuščina besed in ilustracij preteklih rodov. Čas je sicer vplival tudi na knjižnico, ki bo dobila novo prenovljeno podobo, njene vloge pa ostajajo nespremenjene.

Zanimive so tudi primerjave preteklih in sedanjih literatur, ki se vsekakor razlikujejo po eni strani, po drugi strani pa se zgodovina ponavlja, le v drugačni, modificirani obliki. Iste stvari so lahko opisane/napisane na različne načine, z inovativnostjo, improvizacijami v književnih delih, prozi in poeziji, kar obogati literaturo.

Prednost dajem »stari« knjižnici realni, konkretni, kot virtualni. Zakaj? Saj me napolni z nostalgijo in spomini na mladostniško obdobje svobode, sreče, radosti, veselja, ljubezni ... Z razliko od virtualne, je v tradicionalni knjižnici več toplote, otipljivosti, osebnega stika, spominov na pretekli čas Medtem je virtualna lažje in hitreje dostopna ter včasih nepogrešljiva. Zato tudi slednja pridobiva velik pomen v zadnjem obdobju, ko primanjkuje časa. Obe obliki tako v današnjem času predstavljata kakovosten dostop do različnih zvrsti literature.

Knjižnica je zame tudi zakladnica znanja in prostor ponavljajočih se presenečenj kot veliko darilo polno manjših »darilc« (knjig, revij), podobno kot »matruška«, saj prinaša v knjigah novosti, nepričakovano, kjer sproti odkrivaš nov svet v besedah in/ali sliki, napetost, katarze, razrešitev, odprt konec. Tako je knjiga eno izmed najlepših daril, ki lahko pri posamezniku vpliva na počutje, razpoloženje, čustva ... potolaži ali razburi s svojo vsebino, obliko, otipljivostjo, besednim izborom v prozi ali poeziji. Knjiga je kot filmska predloga, del scenarija. Dokončna scena, režija, igralci ter predstavna oblika ostaja unikatna, svojstvena v glavi vsakega posameznika, ki si ustvari v domišljiji abstraktivno svoj film. Včasih knjiga predstavlja podlago filma.

Knjižnica ima tako številne vloge in koraki v njej so vselej upravičeni, majhni ali večji.

Otroke, mladino, odrasle in starejše; knjižnica povezuje vse generacije, saj ima za vse starosti in interese različne žanre pisanja, knjige, barvni ali črno-beli svet. Zato bi lahko bila točka, prostor za družinska ter druga srečanja. V njej tudi hitro prepotujemo na majhnem prostoru »velike dimenzije« iz otroštva v starost, iz arktike na antarktiko, torej iz enega dela sveta na drug del, iz strokovnih kuharskih publikacij do znanstveno utemeljenih fizikalnih pojavov, bioloških zakonitosti Vselej knjižnica s knjigami spodbuja k abstraktnemu mišljenju, vzpostavlja prostor za abstrakcijo, abstrahiranje in odpira nova vprašanja ter odgovarja v knjigah.

Svet v knjižnici se bo širil z novimi dognanji v knjigah in vzbujal nenehno zanimanje po znanju v meni. Zato bo v knjižnici ostala moja neizbrisana sled ter prstni odtisi na knjigah. Kako bo to mogoče? Saj jo bom ves čas obnavljala s prestopanjem njenega pragu in dopolnjevanjem virtualno. Stopinja v knjižnici tako ostaja. Vendar je sled sedaj večja kot pred desetletji in bo trajno zapisana realno in virtualno do konca, kadarkoli že ta konec je in nekoč zagotovo bo, kot pri vsakem, ali pa tudi ne, in je le prehod v drugačno obliko

Toda slednje je že druga, nova zgodba, o tem govorijo v knjižnicah knjige in različne razlage ... zato je vselej vredna obiska in dolgotrajnih stopinj tudi po stopnicah, če je potrebno. Tako kot se vzpenjamo z znanjem, vendar nikdar ne bomo na vrhu, saj ne bomo vedeli vsega, tako tudi ne moremo vsega narediti, izvesti.

Nekdo je bolj talentiran, zavzet, vztrajen, boljši, uspešnejši na enem področju, drug na drugem področju. Zato je potrebno sodelovanje, komunikacija, ki je v knjižnici vzpostavljena v knjigah, v pisani besedi in povezuje med seboj ljudi z različnimi jeziki ter omogoča medsebojno planetarno sporazumevanje, spodbudo in pomoč ter tako kakovostnejše in bolj zdravo življenje vsakega posameznika ter s slednjim celotne družbe.

Tukaj se zgodba (proza) o knjižnici konča in se začne pesem (poezija). Tako beseda prehaja iz ene oblike v drugo, podobno kot življenje človeka, kjer energija prehaja iz ene oblike v drugo. Pisanje o knjižnici me je namreč navdihnilo tudi za pesem, ki jo namenjam spoštovanju do knjižnice. Slednja je nepogrešljiva, povezuje človeka in naravo, kot drevo življenja, razvejano iz debla, v večje veje in v vse manjše vejice ter listje, kot generacije iz roda v rod prenašajo pretekle izkušnje.

Majhni koraki v knjižnici so prešli v velike korake, prinesli velike stopinje in ciljanje, estetiko in prijetno razpoloženje.

S pesmijo, ki sem jo spesnila med pisanjem o knjižnici, zgodbo zaključujem.

Knjižnica

*Na rotovškem trgu stoji knjižnica,
polna znanja zakladnica
in zvesta čitalnica.*

*Četudi prenovljena,
nikdar ne bo izgubljena.*

*Na istem mestu ostaja,
z nostalgijo nas navdaja.*

Maribor, 19. 09. 2019